

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**Geography (Optional) Paper-II
CAR-2: Cartography-II**

**Day and Date: Saturday, 08/07/2023
Time: 3.00 PM To 5.00 PM**

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks
4. Draw the diagram wherever necessary.
5. Allowed to use map stencil, if necessary

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Figures which have two sides length and breadth are called ----- figures.
1) One Dimensional 2) Two Dimensional 3) Three Dimensional 4) Hexagon
- 2 Which of the following are types of numerical maps?
1) Diagrammatic maps 2) Isopleth maps 3) Choropleth maps 4) All of the above
- 3 The lines connecting the points of equal salinity are called.....
1) Isotropy line 2) Isotropic line 3) Isotropic line 4) Isosaline line
- 4 diagrams also shown, wind direction, along with wind speed.
1) Compound Wind Rose 2) Flow Maps 3) Spot Height 4) Contours
- 5 An Octagonal Wind Rose has ----- sides.
1) 4 2) 6 3) 8 4) 10
- 6 Which of the following is a qualitative method of representation of relief ?
1) Hachures 2) Spot Height 3) Bench Mark 4) Form Line
- 7 Which of the following is a quantitative method of representation of relief ?
1) Spot Height 2) Bench Mark 3) Form Line 4) all of the above
- 8 What is the name given to the intermittent lines of greater length and width drawn along the slope of the earth's surface?
1) Hachures 2) Benchmark 3) Shadow Method 4) Color Method
- 9 A color scheme map usually shows the depth of the ocean incolor.
1) Black 2) Yellow 3) Blue 4) Red
- 10 When contour lines are drawn close to each other on a map, the surface has a slope.
1) Gentle 2) Steep 3) Very Gentle 4) None of these
- 11 India launched its first satellite, Aryabhata, into space in Year.
1) 1960 2) 1965 3) 1970 4) 1975

- 12 GIS stands for.....
- 1) Geographical Information System 2) Geographical Information Site 3) Global Information Systems
 - 4) Global Information Site
- 13 INSAT 3D (Metro Sat) is an Indian satellite associated with
- 1) Education 2) Sea 3) climate 4) Resource
- 14 A line drawn on the ground directly below the aircraft during aerial photography is called -----
- 1) Ground line 2) Nadir line 3) centre line 4) principal line
- 15 The technique of collecting and describing information about an entity or object without coming into direct contact with it is called -----
- 1) Photogrammetry 2) Remote Sensing 3) Global Positioning system 4) Geographic Information System

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Multiple Line Graph
- 2 Traffic flow cartogram.
- 3 Survey of India.
- 4 GIS, GPS and Disaster Management.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 State the merits and demerits and drawing method of the simple line bar graph.
- 2 Explain the importance of weather map.
- 3 Use of GIS in cartography.
- 4 State the general function of GPS.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain in detail methods of representation of relief.
- 2 Write in detail the use of Remote sensing in cartography.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4. आवश्यक ठिकाणी आकृती काढा
5. नकाशा स्टेनसिल वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ज्या आकृत्यांना लांबी व रुंदी या दोन बाजू असतात त्यांना ----- आकृत्या म्हणतात.
1) एकमितीय 2) द्विमितीय 3) त्रिमितीय 4) षटकोणी
- 2 खालीलपैकी कोणते संख्यात्मक नकाशाचे प्रकार आहेत
1) आकृती नकाशे 2) समतुल्य नकाशे 3) छाया पद्धतीची नकाशे 4) वरील सर्व
- 3 समक्षार असलेली ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना ----- म्हणतात
1) सम वायुभार रेषा 2) सम पर्जन्य रेषा 3) समताप रेषा 4) समक्षार रेषा
- 4 ----- या आकृतीत वाऱ्याच्या दिशेबरोबर वाऱ्याचा वेगही दर्शवला जातो.
1) संयुक्त वातपुष्प आकृती 2) रेषानुगामी नकाशे 3) स्थळ उच्चांक 4) समोच्च रेषा

- 5 अष्टभुजावातपुष्प या आकृतीत----- बाजू असतात.
1) 4 2) 6 3) 8 4) 10
- 6 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची गुणात्मक पद्धत आहे?
1) हॅचअर्स 2) स्थल उच्चांक 3) बेंचमार्क 4) आकार रेषा
- 7 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची संख्यात्मक पद्धत आहे ?
1) स्थळ उच्चांक 2) बेंच मार्क 3) आकार रेषा 4) वरिल सर्व
- 8 भूपृष्ठाच्या उताराला अनुसरून काढलेल्या कमी अधिक लांबीच्या व रुंदीच्या तुटक-तुटक लहान रेषांना काय म्हणतात?
1) हॅचअर्स 2) बेंचमार्क 3) छाया पद्धत 4) रंग पद्धत
- 9 रंग पद्धतीचा नकाशा मध्ये साधारणपणे समुद्राची खोली ---- या रंगाने दाखवतात
1) काळ्या 2) पिवळ्या 3) निळ्या 4) लाल
- 10 समोच्च रेषा नकाशा वर परस्परांना जवळ जवळ काढलेल्या असतात त्यावेळी भूपृष्ठाला उतार..... असतो.
1) मंद 2) तीव्र 3) अतिमंद 4) यापैकी नाही
- 11 भारत देशाने आर्यभट्ट हा पहिला उपग्रहवर्षी अवकाशात सोडला.
1) 1960 2) 1965 3) 1970 4) 1975
- 12 GIS म्हणजे -----
1) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम 2) जॉग्रफिकल इन्फॉर्मेशन साईट 3) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम 4) ग्लोबल इन्फॉर्मेशन साईट
- 13 INSAT 3D (मेट्रो सेट) हा भारतीय उपग्रह ----- शी संबंधित आहे.
1) शिक्षण 2) समुद्र 3) हवामान 4) साधनसंपदा
- 14 हवाई चित्र घेत असताना विमानाच्या थेट खाली जमिनीवर रेषा काढली जाते तिला ----- म्हणतात
1) जमीन रेषा 2) नादिर रेषा 3) मध्य रेषा 4) मुख्य रेषा
- 15 कोणत्याही घटकाचा किंवा वस्तूच्या प्रत्यक्ष संपर्कात न येता त्यासंबंधीची माहिती मिळवणे, संकलित करणे व त्याचे वर्णन करणे या तंत्रास ----- म्हणतात
1) फोटोग्रामेट्री 2) दूरसंवेदन 3) जागतिक स्थान निश्चिती 4) भौगोलिक माहिती प्रणाली

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 बहुरेषालेख
- 2 वाहतूक मार्गदर्शक नकाशा.
- 3 भारतीय सर्वेक्षण विभाग.
- 4 जीआयएस जीपीएस आणि आपत्ती व्यवस्थापन.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 साधा रेषालेख काढण्याची पद्धत गुण व दोष सांगा.
- 2 हवामान नकाशाचे महत्त्व समजावून सांगा.
- 3 नकाशाशास्त्रामध्ये GIS चा वापर .
- 4 जीपीएस ची सर्वसामान्य कार्ये सांगा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 उठाव दर्शवण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

2 नकाशाशास्त्रामध्ये रिमोट सेन्सिंगचा वापर सविस्तर लिहा .

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Supplementary Examination: March/April-2023

**Geography (Optional) Paper-II
CAR-2: Cartography-II**

Day and Date: Saturday, 08/07/2023

Total Marks: 60

Time: 3.00 PM To 5.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ज्या आकृत्यांना लांबी व रुंदी या दोन बाजू असतात त्यांना ----- आकृत्या म्हणतात.

1) एकमितीय 2) द्विमितीय 3) त्रिमितीय 4) षटकोणी

Option 2

2 खालीलपैकी कोणते संख्यात्मक नकाशाचे प्रकार आहेत

1) आकृती नकाशे 2) समतुल्य नकाशे 3) छाया पद्धतीची नकाशे 4) वरील सर्व

Option 4

3 समक्षार असलेली ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना ----- म्हणतात

1) सम वायुभार रेषा 2) सम पर्जन्य रेषा 3) समताप रेषा 4) समक्षार रेषा

Option 4

4 ----- या आकृतीत वाऱ्याच्या दिशेबरोबर वाऱ्याचा वेगही दर्शवला जातो.

1) संयुक्त वातपुष्प आकृती 2) रेषानुगामी नकाशे 3) स्थळ उच्चांक 4) समोच्च रेषा

Option 1

5 अष्टभुजावातपुष्प या आकृतीत ----- बाजू असतात.

1) 4 2) 6 3) 8 4) 10

Option 3

6 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची गुणात्मक पद्धत आहे?

1) हॅचअर्स 2) स्थल उच्चांक 3) बेंचमार्क 4) आकार रेषा

Option 1

7 खालीलपैकी कोणती उठाव दर्शवण्याची संख्यात्मक पद्धत आहे ?

1) स्थळ उच्चांक 2) बेंच मार्क 3) आकार रेषा 4) वरिल सर्व

Option 4

8 भूपृष्ठाच्या उताराला अनुसरून काढलेल्या कमी अधिक लांबीच्या व रुंदीच्या तुटक-तुटक लहान रेषांना काय म्हणतात?

1) हॅचअर्स 2) बेंचमार्क 3) छाया पद्धत 4) रंग पद्धत

Option 1

9 रंग पद्धतीचा नकाशा मध्ये साधारणपणे समुद्राची खोली ---- या रंगाने दाखवतात

1) काळ्या 2) पिवळ्या 3) निळ्या 4) लाल

Option 3

10 समोच्च रेषा नकाशा वर परस्परांना जवळ जवळ काढलेल्या असतात त्यावेळी भूपृष्ठाचा उतार..... असतो.

1) मंद 2) तीव्र 3) अतिमंद 4) यापैकी नाही

Option 2

11 भारत देशाने आर्यभट्ट हा पहिला उपग्रह वर्षी अवकाशात सोडला.

1) 1960 2) 1965 3) 1970 4) 1975

Option 4

12 GIS म्हणजे -----

1) जिऑग्राफिकल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम 2)जॉग्रफिकल इन्फॉर्मेशन साईट 3)ग्लोबल इन्फॉर्मेशन सिस्टीम 4)ग्लोबल इन्फॉर्मेशन साईट

Option 1

13 INSAT 3D (मेट्रो सेट) हा भारतीय उपग्रह ----- शी संबंधित आहे.

1) शिक्षण 2) समुद्र 3) हवामान 4) साधनसंपदा

Option 3

14 हवाई चित्र घेत असताना विमानाच्या थेट खाली जमिनीवर रेषा काढली जाते तिला ----- म्हणतात

1)जमीन रेषा 2) नादिर रेषा 3) मध्य रेषा 4) मुख्य रेषा

Option 2

15 कोणत्याही घटकाचा किंवा वस्तूच्या प्रत्यक्ष संपर्कात न येता त्यासंबंधीची माहिती मिळवणे, संकलित करणे व त्याचे वर्णन करणे या तंत्रास ----- म्हणतात

1) फोटोग्रामेट्री 2) दूरसंवेदन 3)जागतिक स्थान निश्चिती 4) भौगोलिक माहिती प्रणाली

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 बहुरेषालेख

Ans:

2 वाहतूक मार्गदर्शक नकाशा.

Ans:

3 भारतीय सर्वेक्षण विभाग.

Ans:

4 जीआयएस जीपीएस आणि आपत्ती व्यवस्थापन.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 साधा रेषालेख काढण्याची पद्धत गुण व दोष सांगा.

Ans:

2 हवामान नकाशाचे महत्त्व समजावून सांगा.

Ans:

3 नकाशाशास्त्रामध्ये GIS चा वापर .

Ans:

4 जीपीएस ची सर्वसामान्य कार्ये सांगा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 उठाव दर्शविण्याच्या पद्धती सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 नकाशाशास्त्रामध्ये रिमोट सेन्सिंगचा वापर सविस्तर लिहा .

Ans:

